

Mary Shelley en haar
Frankenstein
geschiedenis van een roman

Janneke Budding studeerde Engelse taal- en letterkunde. Na een carrière in het onderwijs en als educatief auteur begon ze in 2014 met het schrijven van non-fictie.

Uit haar non-fictie boeken spreekt een intense belangstelling voor geschiedenis, cultuur en reizen.

- *Voor altijd Indië*

- *De Grand Tour in de 18e Eeuw*

- *Mijnheer de baron is op reis Buitenlandse reizen van de adel, 1814-1914*

- *Lady Hester Stanhope (1776-1839), koningin van de woestijn Biografie van een negentiende-eeuwse reiziger*

- *Amersfoorters op Java, 1939-1948*

www.janneke-budding.nl/boek

Mary Shelley en haar
Frankenstein
geschiedenis van een roman

Janneke Budding

Mary Shelley en haar Frankenstein; geschiedenis van een roman is een geheel herziene en uitgebreide uitgave van *Frankenstein; het Monster en zijn Makers*.

Dit boek is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteur, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave, evenals voor onjuist gebruik of navolging van gegevens en/of adviezen in deze uitgave.

Auteur: Janneke Budding

Vormgeving binnenwerk: Frank Budding

Omslag: Alex Budding

Copyright © 2024 Janneke Budding

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 9789465012315

NUR 630/670

www.janneke-budding.nl/boek

Inhoudsopgave

	Proloog	7
1	Mary Shelley; de eerste 18 jaar	9
2	Shelley; de rebelse romanticus	14
3	Lord Byron; de flamboyante poseur	19
4	Claire Clairmont; de grillige verleidster	23
5	Dr. Polidori; de literaire lijfarts	26
6	Villa Diodati en de zomer van 1816	28
7	‘Gothic’ en Galvani	30
8	De schrijfwedstrijd	33
9	<i>Frankenstein</i> ; opbouw en plot	38
10	‘Werk in uitvoering’	42
11	De ontvangst van <i>Frankenstein</i>	47
12	Het <i>Frankenstein</i> -effect	49
13	Het nageslacht van <i>Frankenstein</i>	53
14	Frankenstein en de moderne literatuur	58
15	Frankenstein op het toneel	61
16	Frankenstein in de popmuziek	64
	Epiloog	70
	Geraadpleegde bronnen	73

Proloog

Een stelletje ongeregeld. Zo moeten de brave Zwitsers gedacht hebben over het handjevol Britten dat in 1816 de zomer doorbracht in de elegante Villa Diodati, hoog boven het Meer van Genève. De huurder van de villa zou een Engelse Lord zijn en ook nog eens een beroemd dichter. Maar het gerucht ging dat hij Engeland ontvlucht was omdat er allerlei schandalen aan hem kleefden. *His Lordship* trok die zomer aan het Meer van Genève veel op met een wat jongere landgenoot, ook een twintiger, die er met zijn artistieke krullen en vreemde blik minstens zo markant uitzag als hijzelf. Het groepje dat samenschoolde in Villa Diodati bestond verder uit twee jonge vrouwen en een paar bedienden. Over beide vrouwen deden praatjes de ronde. De rosblonde hoorde bij de zwarte krullenkop en noemde zich Mrs Shelley, hoewel er in het dorp gefluisterd werd dat de twee helemaal niet getrouwd waren. Van de donkerharige jonge vrouw met de uitdagende blik fluisterde men dat ze de minnares was van de Engelse Lord. Maar of hij de enige was van het groepje waar ze intieme betrekkingen mee onderhield, betwijfelden de omwonende Zwitsers.

Niet alleen de Zwitsers maar ook de Britten die in de buurt van Genève waren neergestreken bezagen de huurder van de Villa Diodati en zijn *entourage* met een mengsel van nieuwsgierigheid en afkeer. Uit de Britse kranten en het roddelcircuit kenden ze niet alleen de namen maar ook de kwalijke reputatie van het stel. Lord Byron was de ergste. Hij zou zich onder meer schuldig hebben gemaakt aan incest. De nog iets jongere zwarte krullenbol was Mr Percy Shelley, nota bene een zelfverklearde atheïst, die zijn echtgenote en kind in de steek had gelaten en nu hokte met de piepjonge dochter van een oproerkraaiër. Shelley was de tijdelijke huurder van Maison Chapuis, een bescheiden huisje aan het meer. Daar hokten niet alleen hij en de rosblonde vrouw, maar ook de zwartharige met de lonkende blik. Een zuigeling was er ook nog, de hemel mocht weten wie de ouders waren.

Ondanks de afkeer van de veronderstelde praktijken van de tijdelijke bewoners van Villa Diodati en Maison Chapuis was men nieuwsgierig naar hun doen en laten. Zo nieuwsgierig dat er aan de overkant van het meer regelmatig Britse telescopen gericht waren op de villa waar deze vreemde vogels dagelijks samenschoolden.

Ook ik ben nieuwsgierig naar het leven van de tegelijkertijd beroemde en beruchte dichter Lord Byron, die tijdelijk in de villa woonde, en de dan

nog vrijwel onbekende dichter Percy Bysshe Shelley, die zijn intrek genomen had in een huisje vlakbij, samen met zijn geliefde, Mary Wollstonecraft Godwin, en haar stiefzuster Claire Clairmont. Of beter gezegd: ik ben gefascineerd om te weten hoe in de zomer van 1816 op die plek de roman ontstond die over de hele wereld beroemd is geworden: *Frankenstein, or the Modern Prometheus*. Van Moskou tot Medemblik en van Keulen tot Kaapstad; overal is ‘het monster van Frankenstein’ een begrip geworden. Is het niet door de roman, dan wel door de toneelversies uit de negentiende eeuw of de verfilmingen, theatervoorstellingen en verstripte versies van recentere datum. De naam van de schrijver van het wereldwijd bekende verhaal over de wetenschapper die een verwoestend monster schiep, Mary Shelley, kent echter bijna niemand.

Ik besluit op onderzoek te gaan naar de ontstaansgeschiedenis van *Frankenstein*, de roman die meteen na verschijning in 1818 al een succes was en uiteindelijk de grondlegger werd van een nieuw genre: sciencefiction. De biografie van die roman ga ik schrijven. En zoals dat hoort bij een biografie doe ik onderzoek naar het milieu, de plaats en de tijd van mijn onderwerp. Maar ik wil deze biografie laten beginnen met een schets van de personen die in de zomer van 1816 in de buurt van Genève aan de wieg stonden van *Frankenstein*. Ik begin met de belangrijkste: Mary Shelley, geboren als Mary Wollstonecraft Godwin, de schepper van *Frankenstein*.